

HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autor: Soňa Chalányová

Název: Téma environmentální krize v současném českém divadle

Vaše práce má velmi konkrétní a ukotvené téma, které reflektuje aktuální potřebu orientace v českém uměleckém prostředí a jeho tématech v kontextu klimatické a en krize. Líbí se mi, jak jste si jasně vymezila 7 konkrétních divadelních provozů a vedoucích osobností, které za nimi stojí, a jako hlavní výzkumnou otázku si vytyčila, jakým způsobem oni sami o probíhající en krizi přemýšlejí a jak se to následně propisuje do jejich tvorby. Těchto 7 provozů ilustruje velkou šíři, jak geografickou, generační a institucionální a i když mi v nich přeci jen chybí alespoň jeden víc radikální/sebeorganizovaný prostor, chápu důvody pro Váš výběr¹.

Zajímavě jste rozvedla zaměření na antropocentrický základ divadla a příklady jeho transformace v různých podobách a působení na estetické a smyslové vnímání diváků (což mohlo být trošku dvojsečné dokázat skrz psaný text zprostředkovat). To velmi oceňuji.

Zvolená teoretická vrstva je podle mě dobré rozhodnutí a zejména Hořínkova teorie o divadelní komunikaci dané práci přesně vyhovuje. Hlavně to, že přenos informací v divadelní komunikaci probíhá obousměrně a zdůrazňuje kladení si otázek nad poučováním nebo schematickou agitací (aktivizace diváckého vědomí). I když v závěru práce se tato teoretická vrstva trochu vytrácí a stálo by podle mě za to ji s výsledky výzkumu trochu víc organicky propojit po celé délce textu. I proto, že se Vám ve výzkumné části práce podařilo najít velkou rozmanitost práce daných divadel s publikem (od vytváření přírodního hmatatelného prostředí pro různé věkové skupiny dětí v divadle Polárka, přes vytváření prostorů pro imaginaci v Dejvickém divadle až po radikálnější “tvoření kontrakulturného mentálního pole” Hadivadla).

Ještě bych uvítala dát trochu víc prostoru přímé citaci z materiálů, které jste z rozhovorů nashromáždila. I když jsou Vaše reflexe a interpretace důležité a zajímavé, přijde mi, že trochu převažují v celé práci rovnováhu na svoji stranu a myšlení tvůrců samotných jste mohla poskytnout víc prostoru.

Dost negativně hodnotím jazykovou stránku práce. Kromě zastaralého jazyka (viz používání přechodníků) byly průběžně v textu normou četné pravopisné chyby. Obzvlášť je to nešťastné, když práce pojednává o divadle, které je (mimo jiné svoje funkce) jednou z institucí péče o krásu jazyka.

¹ Litwak a její teorie o současném divadle jako místě odpočinku a odreagování funguje ale spíš na velkých scénách (z jejich většina tvoří vybraný zkoumaný vzorek). Naopak u menších uskupení a performativních prostorů jako jsou Terén, D'epog, Chemické divadlo... divák přímo vlastním tělem prožívá divadelní okamžik a předestřené situace a kvůli této naléhavosti v něm není prostor pro divácký odpočinek. Především lze zmínit, že dramaturgie těchto projektů je z velké míry s otázkou environmentální krize provázaná už od jejich počátku. Za mě je trochu škoda, že jste se v práci nevěnovala alespoň jednomu menšímu divadelnímu subjektu s takto radikálnějším pojetím performativity a práce s divákem, ale rozumím Vašemu rozhodnutí nechat téma sevřené.

~

Otázky:

Co se týče metodologie, proč jste se nakonec rozhodla vést rozhovory s představiteli 6 divadel a u příkladu Hadivadla vycházet jen z mediálních rozhovorů, které dělal někdo jiný? Není to škoda?

V závěrečné diskuzi píšete, že úskalím Vašeho výzkumu byla absence kritického pohledu na uskutečněné divadelní inscenace, který by mohl pomoci vytvořit opozici mezi vnímáním a uskutečňování záměrů tvůrců. Proč jste tedy k takové kritické analýze nepřistoupila? Jaké jste měla překážky? A byly ospravedlnitelné?

Udělal jste si rešerši toho, jaké sociální vrstvy nebo diváci chodí do zmíněných divadel a jestli se to nějak liší? Nebo ptala jste se na tento divácký kontext tvůrců při svých rozhovorech?

Jak fundovaní v otázkách en krize a jejích dopadů podle Vás umělci a divadelní tvůrci, se kterými jste dělala rozhovory, jsou? Liší se to nějak generačně/regionálně/institucionálně? Vyvíjí se to u nich nějakým způsobem v čase?

Hodně se v práci objevuje tematizování individuální odpovědnosti aktivních občanů, kterými se divadelní produkce systematicky zabývají. Narazila jste naopak na zpochybňování současných institucionálních praxí, socio-ekonomického a politického prostředí v myšlení zkoumaných divadelníků?

Jak moc přítomný je prožitek tělesnosti ve Vámi sledovaných inscenacích? Je to pro komunikaci s divákem o takových tématech podle Vás důležité?

Co nového a inspirativního pro Vás samotnou přemýšlení daných divadelníků nacházíte?

~

Diplomová práce Téma environmentální krize v současném českém divadle podle mě splňuje veškeré požadavky kladené na práce tohoto typu a navrhuji ji tedy hodnotit stupněm velmi dobře až výborně „B-A“ v závislosti na průběhu obhajoby.

v Českém Krumlově 18.5. 2022,

Bc. Nikola Benčová, M.A.